

Sarajevo, 29.10.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.10.2018.- 26.10.2018.

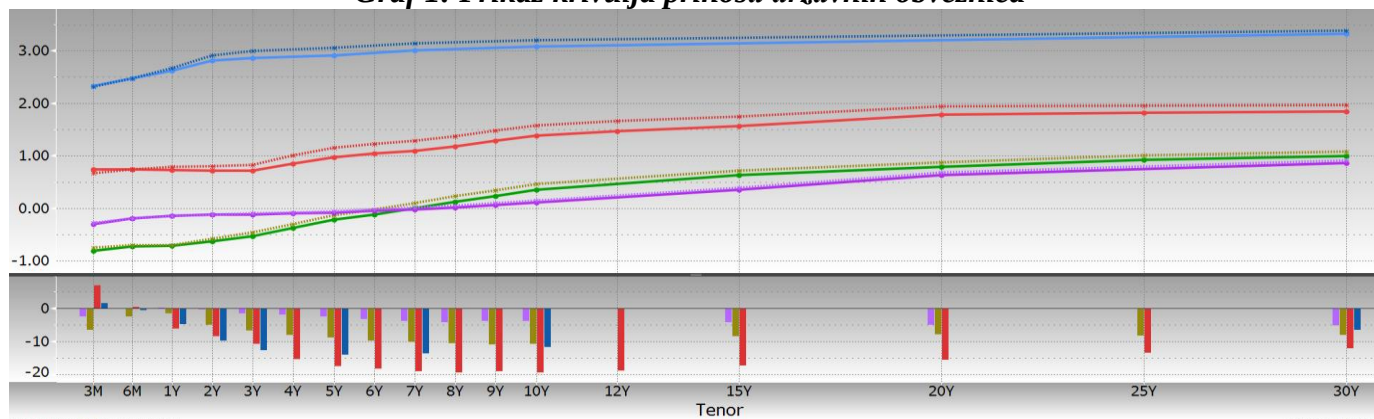
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	19.10.18	-	26.10.18	19.10.18	-	26.10.18	19.10.18	-	26.10.18	19.10.18	-	26.10.18
2 godine	-0,58	-	-0,63	2,90	-	2,81	0,81	-	0,72	-0,12	-	-0,12
5 godina	-0,13	-	-0,22	3,05	-	2,91	1,15	-	0,97	-0,05	-	-0,08
10 godina	0,46	-	0,35	3,19	-	3,08	1,58	-	1,38	0,15	-	0,11

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	19.10.18	-	26.10.18
3 mjeseca	-0,711	-	-0,759
6 mjeseci	-0,709	-	-0,734
1 godina	-0,669	-	-0,685

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.10.2018. godine (pune linije) i 19.10.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili priličan pad usljed povećane potražnje za sigurnijim investicijama, kao i pod utjecajem ekonomskih podataka koji ukazuju na usporenje gospodarskoga rasta, što je dovelo do pomjeranja tržišnih očekivanja o prvom povećanju kamatnih stopa ECB-a za prosinac 2019. godine, odnosno siječanj 2020. godine. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 5 i 11 baznih bodova na tjednoj razini, a najveći pad je zabilježen kod obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja. Na tržištu eurozone, kao i u proteklom razdoblju, zbivanja u Italiji su bila u fokusu, što je utjecalo na volatilna kretanja prinosa italijanskih obveznica. **Europska komisija je u utorak zvanično odbila nacrt plana proračuna Vlade Italije, te je zatraženo da se ovaj prijedlog ponovo vrati Italiji na revidiranje.** Italija sada ima tri tjedna da podnese novi revidirani plan potrošnje. Premijer Italije Conte je, prije ovog priopćenja, izjavio da ne postoji „plan B“ za proračun, već da umjesto toga postoji određeni prostor za promjenu detalja plana, ali ne i samog plana potrošnje. Navedeno je utjecalo na ponovni rast prinosa italijanskih obveznica. Pored toga, istog dana je bio izražen pad vrijednosti indeksa dionica na globalnoj razini, što je, također, utjecalo na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Ipak, u drugoj polovici tjedna došlo je do korekcije prinosa italijanskih obveznica, iako još uvijek nema zvaničnih informacija o načinu na koji će Vlada Italije prevazići

nesuglasice s Europskom komisijom. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga **S&P** je nakon zatvaranja tržišta u petak **potvrdila rejting Italije (BBB), dok su izgledi rejtinga smanjeni na „negativan“ sa „stabilan“**. Prinosi italijanskih obveznica su na tjednoj razini smanjeni između 4 i 7 baznih bodova. ECB je u skladu s očekivanjima zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu na razini od 0,0%. Na pratećoj pres konferenciji **predsjednik Draghi je izjavio da se i dalje očekuje da će kamatne stope ostati na trenutnoj, ili nižoj razini najmanje do ljeta 2019. godine**. Potvrđeno je da su nedavni podaci „nešto slabiji od očekivanih“, ali da za sada ovo tijelo i dalje očekuje „široko rasprostranjenu ekspanziju ekonomije eurozone“. Iako postoji mnoštvo neizvjesnosti u vezi s trgovinom, tržištima u razvoju, kao i financijskom volatilnosti, sve to prema Draghiju nije dovoljno da ECB promijeni osnovni scenario. Što se tiče kretanja inflacije, Draghi je ponovio, kao i u rujnu, da bi rast pritiska na plaće mogao u konačnici dovesti do rasta inflacije. U vezi s posljednjim zbivanjima u Italiji, Draghi je izrazio uvjerenje da može biti postignut dogovor između Italije i Europske komisije, dok je ovaj problem opisao kao „fiskalni problem“. Naveo je da je mandat ECB-a usmjeren ka cjenovnoj stabilnosti, a ne ka financiranju deficita vlada. Draghi je dodao da, ukoliko bi Italija trebala bilo kakav vid pomoći od ECB-a, onda bi to morala osigurati putem zvaničnog programa prilagođavanja, odnosno preko ESM mehanizma pomoći. ECB je objavila tromjesečne prognoze profesionalnih prognozera prema kojima se u razdoblju 2018-2020. godina očekuje godišnja stopa inflacije u eurozoni od 1,7%, što je podatak jednak prethodnim prognozama. Prognoze rasta GDP-a eurozone su smanjene za 2018. godinu na 2,0% (ranije očekivano 2,2%), za 2019. godinu na 1,8% (ranije očekivano 1,9%), dok su prognoze za 2020. godinu nepromijenjene (1,6%). Za stopu nezaposlenosti su nešto bolja očekivanja u odnosu na ranije prognoze te se sada očekuje da će ovaj pokazatelj iznositi 8,2% u 2018. godini, a da će u naredne dvije godine bilježiti dalji pad na 7,8%, odnosno na 7,5%.

Deutsche Bank AG je za treće tromjesečje objavila najslabiji povrat od 2010. godine te sada prognozira da bi na godišnjoj razini podaci mogli biti blago slabiji, dok je ranije očekivano da bi mogla zabilježiti poslovni rezultat na granici rentabilnosti. Direktor ove banke Sewing je izjavio da smanjenja troškova u investicijskom bankarstvu imaju dublji utjecaj nego što je bilo očekivano. Navedeno je povećalo špekulacije o potrebi spajanja Deutsche Bank AG s nekom drugom bankom, prije nego nova kriza pogodi ovu banku.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ (G/G) 2017.	-	86,8%	89,1%
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G) RUJAN	3,5%	3,5%	3,4%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) LISTOPAD	53,9	52,7	54,1
4.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) LISTOPAD	-3,2	-2,7	-2,9
5.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka LISTOPAD	103,2	102,8	103,7
6.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) KOLOVOZ	-	2,8%	5,0%
7.	Broj nezaposlenih – Francuska – tromjesečno (u '000) III tromje.	-	3.456,8	3.440,5
8.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno) III tromj.	14,85%	14,55%	15,28%
9.	Stopa nezaposlenosti – Finska RUJAN	-	6,3%	6,8%
10.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) RUJAN	3,0%	3,2%	3,1%
11.	Proizvođačke cijene – Francuska (G/G) RUJAN	-	3,6%	3,7%
12.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G) RUJAN	-	5,9%	6,2%

SAD

Tijekom proteklog tjedna je zabilježeno značajno smanjenje prinosa američkih dvogodišnjih, petogodišnjih i desetogodišnjih obveznica za 9, 14 i 11 baznih bodova, respektivno na tjednoj razini, te su prinosi svih promatranih obveznica smanjeni na najnižu razinu u posljednjih skoro mjesec dana. Ovakvo kretanje prinosa posljedica je značajnog pada vrijednosti američkih dionica te je indeks Dow Jones smanjen za 2,97% na tjednoj razini, indeks S&P 500 za 3,94%, a indeks Nasdaq za 3,78%. Dionički indeksi s Wall Streeta su tijekom trgovanja u srijedu zabilježili najveći dnevni pad od 2011. godine, jer su sudionici na financijskim tržištima zabrinuti zbog nepovoljnih učinaka pogoršanih trgovinskih odnosa SAD i njihovih trgovinskih partnera, ali i potencijalno nepovoljnog utjecaja povećanja referentne kamatne stope u SAD, koji bi se mogao značajno odraziti na vrijednosti dionica koje čine ove indekse.

Objavljivanje Fedovog redovnog izvješća o stanju u domaćem gospodarstvu, poznatijeg kao Beige Book, je potvrdilo zabrinutost proizvođača iz prerađivačkog sektora zbog rasta cijena sirovina, koje je uzrokovano uvođenjem carina na uvoz aluminija i čelika. Doprinos smanjenju vrijednosti američkih dionica dalo je i objavljivanje rezultata poslovanja nekoliko kompanija, koji su bili slabiji od očekivanih, ali i priopćenje kompanije Caterpillar, koja izrazila zabrinutost zbog rasta cijena sirovina, na koje je veliki utjecaj imalo uvođenje tarifa na uvoz željeza i aluminija.

Predsjednica Feda iz Klivlenda Mester je izjavila da očekuje da će gospodarski rast SAD tijekom ove godine iznositi preko 3%, a za narednu godinu očekuje rast od 2,75% do 3%. Mester je, također, navela i to da očekuje da će se stopa inflacije kretati oko razine od 2% te da je prilagođavanje monetarne politike adekvatna mjera. Međutim, ona je upozorila na to da povećana volatilnost utječe na rast rizika, otežava prognoziranje i zahtijeva pažnju te bi moglo utjecati na nju da promjeni svoje srednjoročne prognoze.

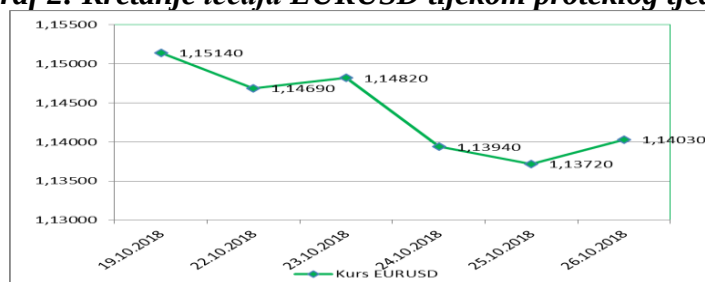
U petak je objavljen prvi preliminarni podatak o rastu gospodarstva SAD u trećem tromjesečju ove godine, koji je bio bolji od očekivanog, a značajan rast je zabilježio i podatak o obujmu osobne potrošnje.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – prvi preliminarni podatak (G/G) III tromjesečje	3,3%	3,5%	4,2%
2.	Indeks osobne potrošnje – prvi preliminarni podatak III tromjesečje	3,3%	4,0%	3,8%
3.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S. LISTOPAD	14	8	13
4.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda LISTOPAD	24	15	29
5.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga RUJAN	0,21	0,17	0,27
6.	Trgovinska bilanca (USD milijardi) RUJAN	-75,1	-76,0	-75,5
7.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća RUJAN	-0,6%	-5,5%	-3,0%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 20. LISTOPADA	215.000	215.000	210.000

USD je tijekom proteklog tjedna nastavio trend aprecijacije u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1514 na razinu od 1,1403, što na tjednoj razini predstavlja smanjenje od 0,96% te se nalazi na najnižoj razini u posljednja dva mjeseca.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna i dalje su bile aktualne teme oko Brexita. Najveći problem i dalje jeste pitanje granice s Irskom. Premijerka May je prilikom obraćanja u proteklom tjednu istaknula da je 95% sporazuma o Brexitu dogovoreno, ali je naglasila protivljenje prijedlogu EU o pitanju granice s Irskom. Zvaničnik EU Tusk istaknuo je da nema garancije da će “teške” granice između Irske i Sjeverne Irske biti izbjegnute. S druge strane, premijer Irske Varadkar je prilikom obraćanja u Parlamentu istaknuo da je nesumnjivo da su izgledi o pitanju sporazuma o Brexitu pod utjecajem političke situacije koja sada postoji u Velikoj Britaniji, te da je zemlja veoma podijeljena. Tajnik za Brexit Raab je izjavio da Vlada Velike Britanije treba da se pripremi na najgori mogući scenario i da sagleda sve moguće nepredviđene situacije kako bi osigurala zaštitu britanskog gospodarstva u slučaju eventualnog nepostizanja dogovora.

Zvaničnik FCA kao i zvaničnik BoE iz Odjela za prudencionu regulativu su pozvali na kooperaciju s EU o pitanju prekogranične supervizije, kao i pitanja koja bi bila od osobite važnosti, uključujući nastavak MiFID II pravila nakon Brexita.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	CBI poslovni optimizam LISTOPAD	-4	-16	-3
2.	Krediti za kupovinu kuća RUJAN	39.000	38.505	39.241

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,88121 na razinu od 0,88863, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3076 na razinu od 1,2828.

JAPAN

U polugodišnjem izvješću o financijskom sustavu, koji je objavljen početkom proteklog tjedna, BoJ je upozorila domaće banke da nastave povećavati ulaganja u nekretnine te da kreditiraju kompanije sa srednjim ili većim kreditnim rizikom. Istodobno, Vlada Japana objavila je revidirane procjene izvoza, s obzirom na to da učinci trgovinskih tenzija između SAD i Kine postaju sve više izraženi. Agencija za financijske usluge (FSA) je industriji kriptovalute dodijelila samoregulatorni status, dozvoljavajući Udruzi virtualnih deviznih tečajeva u Japanu sankcioniranje bilo kakvih prekršaja. Krajem tjedna Bloomberg je objavio vijest da su pojedini zvaničnici BoJ zadovoljni sa ciljanom razinom prinosa na desetogodišnje obveznice od 0% uz dozvoljene oscilacije od +/-0,2%, dok neki zvaničnici smatraju da bi te oscilacije trebale biti +/-0,25%. Tijekom vikenda Japan i Kina potpisali su aranžman valutnog swapa do 30 milijardi USD, što je ujedno i najveći bilateralni sporazum tog tipa, a koji ima za cilj jačanje financijske stabilnosti i poticanje poslovnih aktivnosti u obje zemlje. Zvaničnici BoJ istaknuli su da s jačanjem ekonomskih i financijskih veza između Japana i Kine, japanske financijske institucije proširuju svoje poslovanje na kinesko financijsko tržište.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

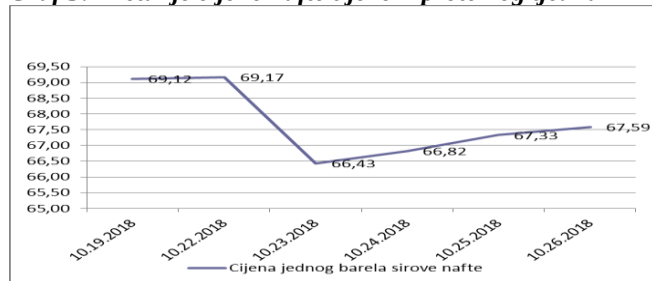
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti (M/M) KOLOVOZ	0,4%	0,5%	-0,2%
2.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F RUJAN	-	2,9%	5,1%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora P LISTOPAD	-	53,1	52,5
4.	Vodeći indeks F KOLOVOZ	-	104,5	103,9
5.	Koincidirajući indeks F KOLOVOZ	-	116,7	116,1
6.	Indeks uslužnog sektora (G/G) RUJAN	1,2%	1,2%	1,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 129,58 na razinu od 127,60. JPY aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje s razine od 112,55 na razinu od 111,91.

NAFTA I ZLATO

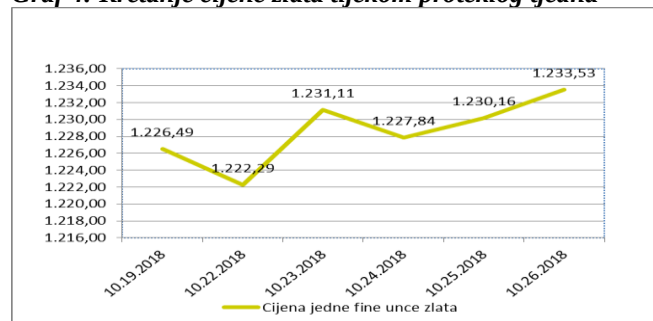
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,12 USD (60,03 EUR). Tijekom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte nije bilježila značajne promjene, ali je već tijekom narednog dana zabilježeno njeno značajno smanjenje pod utjecajem najave zvaničnika Saudijske Arabije da će nadomjestiti nedostatke ovog energenta na tržištu. Velika pozornost investitora je usmjerena na učinke sankcija Iranu, koje će uskoro stupiti na snagu, a već veliki broj zemalja, među kojima je i Kina, je smanjio obujam kupovine nafte od Irana. Doprinos smanjenju cijene nafte tijekom proteklog tjedna dalo je i značajno smanjenje globalnih dioničkih indeksa, pri čemu su američki dionički indeksi bilježili najveće dnevno smanjenje u posljednjih osam godina. Tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak o povećanju američkih zaliha nafte za 6,3 milijuna barela na tjednoj razini. Komitet proizvođača nafte, koji uključuje Saudijsku Arabiju i Rusiju, je naglasio potrebu da se utvrdi razina tražnje za naftom za narednu godinu kako bi se proizvela dovoljna količina i kako se tržište ovog energenta ponovo ne bi suočilo s neravnotežom. Broj aktivnih bušotina nafte u SAD (875) je tijekom proteklog tjedna povećan na najvišu razinu od ožujka 2015. godine te, uz podatak o rastu zaliha ovog energenta, utječe na smanjenje njene cijene treći tjedan zaredom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 67,59 USD (59,27 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.226,49 USD (1.065,22 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila pad pod utjecajem snažnog rasta vrijednosti dionica kompanija na azijskim financijskim tržištima te je najveći rast zabilježio Shenzhen Stock Exchange Composite Index (iz Kine) koji je tijekom trgovanja u ponedjeljak zabilježio rast od 4,9% na dnevnoj razini, što je najveći dnevni rast u posljednje tri godine. Navedeni rast je bio potaknut fiskalno-stimulativnim mjerama koje je Kina uvela. Međutim, već tijekom narednog dana zabilježeno je smanjenje globalnih dioničkih indeksa, koje je utjecalo na rast cijene jedne fine unce zlata na najvišu razinu u posljednja tri mjeseca. Konzultanska kompanija Metal Focus Ltd je objavila sredinom proteklog tjedna izvješće u kojem je navela da će rast tražnje središnjih banaka za monetarnim zlatom tijekom ove godine biti povećan na iznos od 450 tona, dok je tijekom prošle godine zabilježena razina od 375 tona ovog plemenitog metala. Ovo je prvi put od 2013. godine da tražnja za zlatom bilježi značajan rast. Najveći kupac zlata je tijekom ove godine bila Središnja banka Rusije, koja je u prosjeku kupovala 20 tona zlata mjesečno. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.233,53 USD (1.081,76 EUR), što je najviša razina u posljednja tri i po mjeseca.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.